

SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyestartalmu közlöny.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

TELEKI-KÖNYVTÁR.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton reggel

NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt.
Félévre 2 „**Francia vagy német rokonszenv?**

Nem egyszer kérdeztük magunkban: ugyan mik lehetnek azon indokok, melyek a baloldali sajtónak azt sugalmozzák: hogy a francia és német nemzet folyamatban lévő nagy küzdelmében sympathiáikkal a német nemzet felé forduljanak? Az „Ellenőr“-ben megtaláltuk e kérdésünkre a feleletet. Az „Ellenőr“ szerkesztője Amicus-hoz intézett válaszában előadja ennek indokát, mely röviden oda megy ki: hogy a baloldali sajtó nem lehet barátja a francia nemzetnek, mely egy Napoleon által magát megnyergeltetni engedte: de a német nemzetnek, mely a Bismark és a berlini udvar fűttye szerint tánczol, ennek igen is lehet barátja, ezt rokonszenvével kísérheti.

Ezen okoskodásban mi éppen olyan logikát látunk, mint abban a ki így okoskodnék: én amaz orrot, mert rajta egy szeplő van, ki nem állhatom, ellenben ebbe a másikba, melyen szeplőn kívül még egy mogyorónyi nagyságu sümölcs is van, halálosan belészerettem. Napoleont, tagadhatlanul, mi is egy szeplőnek tartjuk a francia nemzetet; de Bismarck és a Hohenzollernek meg annyi sümölcsök a német nemzetet; amannak egy kevés márcziusi hólé elegendő a végre, hogy szeplőjétől megszabaduljon; emez csak fájdalmas, sőt veszélyessé válható operációval menekülhet meg sümölcsétől.

Mi nem félnénk az egyesült német nemzettől, ha saját akaratját követhetné; de gyermekeink, sőt tán unokáink is ősz szakállu aggastyánok lesznek, míg oda jut, hogy saját akaratját követhesse. A német nemzet, ha erélyes vezetője alatt egygyé lehet, ha a jóllét bizonyos fokára vergődik s a tudományok mívelésében minden akadály nélkül előhaladhat: ezeket egy időre elegendő nyereseményeknek tartja, hagyja tenni dynastiáját, s az általános szabadságért nem igen fog rajongani; hosszú időn keresztül Németországon a Bismark-politika lesz a hangadó, melynek eszeágában sincs a közszabadságért tenni valamit.

Mennyire más kilátások tárulnak föl

előttünk azon esetre, ha a nagy küzdelemben a francziák részén lesz a győzelem. Napoleonnal vagy a nélkül a francia nemzet szabadságának teljes birtokába jutna, s az akaratját szabadon követhető francia nemzettel, mindazon nemzetnek pártolásra találának, melyek szabadság után törekeshetnek.

Lehetlen, hogy ne tudja az „Ellenőr“ szerkesztője, mikép mi magyarok többet várhatunk és remélhetünk a szabad dított Franciaország, mint az egygyé tett Németországtól.

Épen ezért, mi azon nézetben vagyunk: hogy az „Ellenőr“ szerkesztője nem tolmácsolta őszintén a baloldali sajtó nézeteit, s mindaz a mit Amicusnak oly gyenge logikával elmond, csak arra való, hogy a valódi okot elpalástolja.

A valódi ok pedig a következő:

A baloldali sajtó, azért kíséri nyongással a poroszok győzelmeit, mivel azon nézetben van, hogy Poroszországnak a francziák teljes leveretésével semmi se állana útjában, hogy Ausztriának a német tartományait is annectálja, azon nézetben van: hogy a közösgyes intézmény felbontását, miben a baloldal három év lefolyása alatt hasztalan fáradozott — a porosz egyszerre végre hajtaná. Hogy magunkra maradva, mi lesz belőlünk azon Európában, hol nem a nemzetek akaratja, hanem a muszka czár és a Bismark féle politika nagyra vágyó szeszélyek szerint intézendik a nemzetek sorsát — ezzel ők mit sem gondolnak. Ez az indok az, mely a baloldali sajtót a porosz fegyverek győzelmei iránt általános jókedvre hangolja.

Mentovich F.

— A városi képviselő testület f. hó 12-ikén tartott gyűlésében, Szöllősi Sámuel képviselő interpellációjára, elhatározott: hogy mind a pénztári számadások megvizsgálására kiküldött bizottmány. mind pedig a tanács, a pénztárnak időnkint általa történő, rendkívüli megvizsgálásáról, mindannyiszor írásbeli jelentést terjesszenek a közgyűlés elé. A Nagy Mihály féle telkek megvásárlásának kérdése, hogy pótlaknyakká alakíttassanak át, a megsemlélésre kiküldött bizottmány véleménye következtében a házak czélszerűtlensége miatt, elejtetik. A bárdosi birtok bérbeadására nézve ugy intézkedtek: hogy a városi birtokok attól külön szakkittatván, a bárdosi birtok, és koronajog bérbe adatnak 7 évre

150 frt kikiáltási bér mellett. Bucher Miksának a téglagyárról beadott lemondása, áttétetik a jogügyi bizottmányhoz. Tanácsosi jelentés folytán Soos Gyula számfelveti díjoknak 15 frtot utalványoznak, s egyszersmind megbizzák a főbíró, hogy az egyesbíró meghallgatása után, egy számfelveti díjnakot nevezzen ki. Lázár Benedek főjegyző jelentése következtében, hogy mint honvédhadnagy hadigyakorlatokra hivatott bé, főjegyzőnek Kovács Soma helyettesítettik. Ajtai F. azon indítványára, hogy a számadások számbavételére bizottmány küldessék ki: oda utasíttatik a levéltárnok, hogy az 1848 óta készült házipénztári, és gazdai számadások miben állásáról, a jövő ülésre pontos kimutatást adjon bé.

— A 17-iki városi képviselői gyűlésben, mely szokás szerint 9 helyett 11 órára gyűlt egybe, tárgyalatott a katonai pótlaktanya ügye s megállítatott, hogy minden itt lakó háztulajdonos számára egy szoba mentesítettén a többi szobáktól állandó katonatartási mentesítés fejében 1—1 frt díj fizetessék a közelebbi Szentmihály naptól Szentgyörgy napjáig minden három szobára egy katona számítottván.

Ülés folyama alatt az illető árverező bizottság részéről tett jelentés alapján a város bel- és külterületén leendő szeszárulhatási jog kiadatott 18,320 frton Blummenfeld Ábrahám urnak.

Az állami maglovak elhelyezését illetőleg tett bizottmányi jelentés újból kiadatott bővebb jelentéstétel végett.

Végre jelentik a régi számadások megvizsgálására kiküldött biztosok, hogy a múlt év végén ellátott 4 számadásnak felülvizsgálatára még mind nem kerülhetett sor, minthogy a miniszteriális rendelet értelmében a városi számadások felülvizsgálatára kiküldött ötös bizottság kapott értesítése alapján csak az ujabban választott városi számvevő által megvizsgálandó számadások felülvizsgálatára tekinti és érzi magát felhatalmazottnak. — A közgyűlés már eloszló félben levén, nem vette e jelentést tárgyalás alá, hanem a jelenlétezőkre bizta, hogy ők majd találják ki a módját, miként legyen az általuk már oly rég óta megvizsgált számadás felülvizsgálva.

Több érdekes tárgy, mint az uszoda ügye is, az idő eltelése miatt, szoba sem jöhetett.

— A marosvásárhelyi uszoda-egylet f. hó 15-én kitűzött második alakuló közgyűlése esti 6 órakor dr. Antal László ur elnöklete alatt megtartatván némi módosítással elfogadtattak a bizottságilag megvizsgált alapszabályok. Ezekből addig is, míg terünk annak közlését megengedné, mint leglényegesebbet csak azt említjük fel, hogy az egylet tőkéje 20,000 frtban állapítottatott meg, mely 500 darab 40 frtos részvény által képviseltetik. Egyelőre azonban csak 20 frt lesz minden részvényre befizetendő s szükség esetén további részletek befizetését csak a közgyűlés határozhatja meg.

250 részvény aláírása után az egylet alakultnak tekintetik. Az aláíráskor 5 frt. fizetendő be.

Részvény aláírások gyűjtésére s az első 5 frtos részlet elfogadására felkérettek és megbíztattak elnök és jegyző, továbbá t. Bucher Miksa, Fényő István, Holczer Gyula, Kapdebő István,

Richtzeit testvérek, Staibl Antal és Wagner Frigyes urak.

Felkérendőnek határozottatott továbbá a városi képviselő testület az egyletnek pártolására s az uszoda felállítására szükséges helyiségnek ingyenesen átengedésére.

Figyelmeztetés. A székely-kereszturi állami férfi-tanító képezdében az előadások f. évi október 1-ső napján megkezdetnek. A növendékek beírása szeptember 25-étől 30-áig tart. — Felvétetik minden oly éptestű növendék, a ki 15-dik életévét már meghaladta, s az anyanyelv, számvetés, földrajz, és történelemben legalább annyi jártassággal bír, a mennyi a gymnásium real- vagy polgári iskola négy alsó osztályában tanítottatik.

A belépni kívánó növendékek erről vagy nyilvános iskolai (bélyegmentes) bizonyítványt kötelesek bemutatni, vagy felvételi vizsgának magukat alá vetni. — Korát mindenki keresztlevéllel, testi épségét orvosi bizonyítvánnyal köteles igazolni.

E mellett a vallás és közoktatási miniszter ur ő maga mult hó 31-ről 11941. sz. a. kelt rendelete folytán nevezett képezdében egy rendkívüli, egy éves tanfolyam is nyitattik meg. — Erre felvétetnek a 20-ik életévüket betöltött oly ifjak, kik felvételi vizsgát képesek letenni — a latin és görög nyelvet tekintetbe nem véve — a gymnásium-, real- vagy polgári iskola négy első osztályában, vagy a felső népiskolában tanított tantárgyakból.

A felvett ifjak segítve lesznek mérsékelt lakbérrel, s a képezdei köztartásnál olcsó étkezéssel, vagy e helyett ösztöndíjjal. A teljesen vagyontalanok ingyen köztartással.

A kik év végével a kívánt elméleti és gyakorlati vizsgákat sikerrel leteszik, a tanításra képesítő oklevelet nyernek.

Székely-Keresztur, 1870. aug. 15-én.

Sándor Mózes, másod tanfelügyelő.

VIDÉK.

Fürdői levél.

Zsábenyicza, aug. 9.

Csak röviden akarom ismertetni Erdély e legjelentéktelembb, akarom mondani: legigénytelenebb fürdőhelyét, Zsábenyiczát. Mint máskor,

ugy most is megvannak a fürdőnek saját vendégei, kik a vidék közhíves, hüléses betegeiből szoktak állani inkább. A fürdő, mely Szász-Régen és Görgény között fekszik, egy, valamikor beomlott sóaknából áll, mely néhol sekélyes vagy mélyebb, mint a fürdő egyének tetszik, s mely fő egy deszkafallal (nők s férfiak számára) kétélféle van választva. A nagy tóval kapcsolatban vannak melegített fürdők is.

A zsábenyiczai sós tó vizét sokan jó sikerrel használják; 4—5 hét alatt napontai kétszeri fürdés sokaknak adta vissza erejét, épségét; azoknak főképen, kik hülés miatt származott kar- vagy láb-fájdalmokban, zsúgorodásban szenvedtek... E jelen évben is vannak, a 18—19 szoba telve vendégekkel, s még szintén annyian vannak beszállással a közellevő román viskókban és viskóknál is.

A fürdő a görgényi uradalomhoz tartozik. A görgény uradalmat a közelebbi években m. Macskási F. úr bírta, ki aztán a fürdőt ismét kiadta alhaszonbérletnek. — Most egy bizonyos marosvásárhelyi származású Neugeboren nevű egyén bírja, azaz jobban mondva: nyírja, mert a szó teljes értelmében semmit sem mozdít ezért a szegény fürdőért! Már több éve, hogy Zsábenyiczán látjuk N. urat, még semmi egyebet nem láttunk s látunk mellette, mint: pusztulást... A vendégzobák rozsak, esső behull, szél átsüvölt rajtuk: a fürdő tó kerítése arasznyi széles hasadékokat mutató roz deszkakorlátból áll, melyeken által a kíváncsi fehér-cselédek leskelődnek folyvást a tóban fürdőkre. Az aknát elválasztó falazat is a legkirívóbb hézagokat látatja; szóval: primitív állapotban van minden, úgy, mint az teremtetett vala kezdetben.

A fürdő helyisége, környéke merőben kopár, pusztá; zöldséget csak is a határon levő törökbuza vetés mutat, egyetlen fa sehol, ha csak a szembellő fél mértföldre fekvő Mocsárra nem megy az ember, — árnyék nem léte miatt egész hosszú napon át benn a szobában kell főni..... Mindezek miatt élénkség, tárras élet semmi, a helyzet iszonyu unalmas, annyira, hogy sok nagy bűnösnek elég lenne egy havi zsábenyiczai internálás, feltéve, ha csak nincs szüksége a gyógykezelésre.

Hát a szolgálat, s az étkezés?... Az már hallatlan valami! Neugeboren ur vékony, sovány ember, keveset szokott enni, a mások porcióját is a maga gyomrához szemmértékeli, s ez ok miatt történik már az, hogy a közepes étvágyú és étü embernek, ha nem három, de miudenesetre két porció ebédet kell kérnie, melyért fizet

természetesen kétszer 70 krt. — Ha uzsonyálni vagy vacsorálni akar a vendég, s netalán csirkét kívánna enni. N. ur rendszerint egy-egy pasirtafut tesz fel, melyért számít 35—40 krt. A „bor“-ról nem szólok most (!!)

Azt mondják, hogy ez évben talán az állam veszi át az uradalmat, sokan remélik, hogy azon esetben Zsábenyicza is emelkedni fog valamit, s remélem én is, hogy akkor, ha élek s megint patiens leszek, örvendetesebb tudósítást írhatok.

Zsábenyicza.

KÜLFÖLD.

△ Mult számunk mellett kiadott távirati tudósításunkat a pesti lapok igazolják, újabb részleteket azonban nem igen tartalmaznak. Nancyt csakugyan odahagyták a francziák, s megszállták a poroszok; főhadiszállásuk Hernyben van, négy mértföldnyire Metzről. Pont a Mousson városnál nagyobb mérvű összeütközés történt, melynél azonban a győzelmet mindkét fél magáénak tartja, a mely e szerint nagyon véres lehetett; miután azonban a francziák még mindig visszavonulóban vannak, ha mindjárt ők is győztek, e győzelem nem volt olynagymérvű, hogy a háboru kockáját, eddig legalább, képes lett volna megfordítani. A „Sieb. Bote“ egy távsürgőnye ugyan a francziák győzelmét jelenti e csatában, de a poroszok visszavonulásáról ő sem tud semmit. — Ellenben egy aug. 15-én kelt párisi sürgöny szerint „a poroszok Vignuelleben és a Mosel mellett állanak. — A franczia hadsereg kezdett a Mosel balpartjára (Páris felé. Szerk.) átkelni s midőn a hadsereg fele már átkelt a folyón, a poroszok nagy erővel megtámadták őket, de négy órai heves küzdelem után visszavertek.“ (E jelentés tehát legközelebbi táviratunknak igazat ad. Szerk.) A Metzről távozó császár, kiáltványt bocsátott ki, melyben így szól: „Midőn elhagylak bennetek, hogy az invasio ellen küzdjék, hazafiságtokra bízom Metz védelmét.“

A másik hadsereg — a franczi hajóhad —, mely eddig nem sokat beszéltetett magáról, úgy látszik, végre megmozdult, mert egy Kuxhaveni távirat szerint „a helgolandi franczia hajóraj parancsnok a helgolandi kormányzó által a kuxhaveni angol consulti tudósítá, hogy a német északi tengerpart, Baltuntól délre, ostromállapotba van helyezve. A semleges hajóknak, a kimenetre

TÁRCZA.

A „Frankfurt. Ztg.“ e hó 10-ről a wörthi csatáról a következő rajzot teszi közzé:

Magán a csatatéren irom e sorokat, egy egészen szétlőtt fa árnyékában, a magaslattal szemben, mely körül tegnap a főküzdelem forgott. Köröskörül, a merre csak láthatok, a legélénkebb bivouac-élet uralg. A földön, mely tegnap testvérek s elleneik vérért ivá, kinyugosznak a bátrak a gyilkos csata után. Ez hatalmas csata volt, minőt franczia területen már rég nem vívtak. Königrätz — így hangzik a tisztek és katonák egyhangú ítélete — gyermekjáték volt a wörthi csatához képest; én legalább azt hiszem, hogy a csata e nevet viselendi a történelemben. Egy tekintet a magaslatra, meggyőz a roppant nehézségekről, melyeket a németeknek le kellett küzdeniök, hogy győzzenek. A dombok mintegy 200 láb magasak, igen meredek, a lejtőkön szőlőkkel fedvők, az ormokon kis erdővel.

Itt feküdt 2—3 órányi félkörben a francziák főhadereje, melyeknek csapatai az előttünk levő völgyet és Wörthet is elfoglalva tartották. A németek a sokkal alacsonyabb magaslatoikról, Sulz és Wörth körül törtek elő, mely helyeket különben részben a franczia jobb szárny megszállva tartá. Csapataink 3—4 óra között nyiták meg a csatát, az ellenséget kiűzték Wörthből s a szemközti magaslatokra kényszeríték. A francziákat a völgyön átúzó poroszok elé csakhamar a franczia ágyuk dörögtek, melyek közül a se-regrontó (mitrailleuse) különös csattanása által igen kitűnt. Sem az ágyuk, sem a seregrontó

azonban nem okozott oly nagy pusztítást, mint azt várni lehetett volna. A legvéreseb küzdelem csak a magaslat lábánál kezdődött. A szőlők közt ugyanis a turkok és zuávok és mások foglaltak állást, kiknek az ellenök rohanó németek felett azon előnyük volt, hogy földve valónak és cízolozhattak, míg a németek egészen fődözetlenek voltak s nekik sokat kellett tüzelni. Két, háromszor, sőt némely helyen négyszer is visszavertek a mieink. A francziák kétszer Wörthöt is visszafoglalták, s visszaverték a németeket, reggeli hadállásukba. Egyszer a győzelmet már oly biztosnak tarták, hogy két ezred vértess rendelték elő a győzelem felhasználására. Csodás jelenség volt az, midőn a lovasság rejtekéből előnyomult a völgybe. A porosz tüzéség azonban megtette kötelességét. Két lövés — az egész büszke lovassor vad futásban az erdőbe vágatott vissza. A zavar oly nagy volt, hogy a futásba a gyalogság is bevonatván, a magaslatokra szorítottatott, s most ismét megújult a küzdelem, mely tizenöt órai tartama után végre a németek javára dült el.

A német csapatok hősiességét mindenki elismeri. Nagy veszteségeik, — ezek körülbelül legalább is 6000 halott és sebesülte tehetők — bizonyítják, hogy mily elszántsággal szállottak a harcra. Tekintve az elfoglalt ellenséges hadállást, e veszteség majdnem csekélynek látszik. Az ellenség veszteségét 12000 halott és sebesült, s 6000 fogolyra becsülik. Az utóbbiakat most látam elvezettetni. Mig a menet előttem elhaladt, majdnem fél óráig tartott. Több mint fele zuáv és turcos volt. A német csapatok felháborodva vannak, hogy ily emberekkel kell küzdeniök. A vidék lakosságánál kegyetlenségeikről is sok hír kering. Magam láttam azt a 16 éves fiut, ki

egy porosz sebesültet kirabolt s aztán kiszurta szemét.

Másokat arról vádolnak, hogy felhasíták a sebesültek koponyáit, kivágták nyelvüket. Annyi bizonyos, hogy midőn a németeket Wörthből másodsor a lakosság diadalmi kiáltása közben kiűzték, — őket több polgári egyén golyója is követé. Ezért Wörthtel egészen mint meghódított várossal bántak. A házak nagyobb része elpusztultak. Számos ártatlan szenvedhetett a bűnösökkel. Még borzasztóbb állapot van Froschweilerben, hol a küzdelem ideje alatt egy darabig a franczia főhadiszállás volt, s mely falun át a visszavonulási küzdelem folyt. Eddig a csatatér csak kis részét látogathattam meg. A szőlőkben százával fekszenek a halottak; zuávok és turcosok. Most, egy nappal a csata után, egyre hozzák a sebesülteket, s az erdőben mind egyre találunk hadi foglyokat.

Wörth, aug. 8. Ma 20 egyén agyonlővetett, kik a csapatokat támadák s a sebesülteken embertelenségeket követtek el. Hadsapataink a hegyek felé vonulnak, s a koronaheg Salzból követi. A halottak még mindig nincsenek eltemetve, s a temetésre most rendelik ki a lakosságot. A hűvös idő daczára a levegő körös-körül halottszaggal van tele. A városbeli nőket a sebkötélek mosására kényszerítik. Élelmi szer a városban drága pénzen sem kapható. Minden süttőde előtt katonai őr áll, s a mennyi kenyert csak sütnék, az mind a sebesülteket illeti. Majd minden ház lazareth. A sok ezer sebesült alig részesül a legszükségesebben, nincs felkötő szer, nincs frissítő.

tiz napi idő van engedve. A tengerpart ostrom-állapota az Elbe, Eider, Weser és Jahdera terjed ki.

Olaszország rég emlegetett segély-sergei még mindig késedelmeznek; úgy látszik a kormány eléggé el van saját népével foglalkozva, mert Mazzinist elfogták Pallermban, és Gaetába vitték. Róma is erősíti magát de leghatásosabb erősségét, úgy látszik, a protestans Poroszországban lelő föl, legalább a római lapok erősítik, hogy Wilmos király megígérte a pápának, hogy meg fogja védeni Olaszország ellenében. A pápa már gratulált is a porosz győzelmekért Vilmosnak. Kerek a világ, forog.

Konstantinápolyban miniszterváltás volt. Egy bécsi orvosi-lap aggasztó híreket közöl a cholera terjedéséről, déli Oroszországban s majdnem bizonyosnak mondja a cholera általános európai kiütését, az orosz seregeknek mozgósítása és actioba lépése esetére. Új baj, pedig eddig is elég volt.

VEGYES.

* **Király ő Felseje** magas születés-napjának ünnepélyét városunk őszinte örömmel ülte meg. A reggeli isteni tisztelet a hitfelekezeti templomokban számos közönség jelenlétében tartott meg, a r. kath. plebánia előtt pedig a sorakatonaság és honvédség diszkrét emelé az ünnepély hatásait. Délben m. Mikó Mihály főkirálybíró ur barátságos asztala egyesíté a város notabilitásait maga köré, hol a lelkesedett pohárváltások egymást váltogaták. Este fényes világítás rekeszté be a derűlten lehunyt napot, mely maga is üdvözölni látszott felséges királyunk születési ünnepét.

* **Küküllőmegye főispánjává ő felseje** az egészségi szempontból ez állásától felmentett gr. Beldi Ferenc helyébe Szilvássy Sándort nevezte ki.

* **A Kolozsvárt felállítandó országos honvéd zenekar** javára, Marosszéki tisztsége részéről a szék területén, önkéntes adakozásokból gyűjtött 170 frt 94 kr küldetett be Graef m. kir. honvéd tábornok kezéhez. M.-Vásárhely 1870. augusztus 17-én.

* **A legelső polgári házasság** Bécsben néhány nap múlva fog megkötettni. A leány kilépett a kath. vallásból és kijelenté, hogy egyik valláshoz sem tartozik, s miután a vőlegény szintén „vallás nélküli”, a hatóság helyt adott a polgári házasságkötésnek.

* **A jognak egyik különös neme.** Közlelőbb egy szegény ember folyamodni akart valamiért. Hanem nem volt annyi pénze, hogy a szükséges bélyegét folyamodványára tehetné volna. Rövid gondolkodás után a következő kommentárt írta folyamodványához: „Szegénységi jogomnál fogva, bélyegmentes.”

* **Színészeink,** mult szerdán, igen derült, mulatságos estét szereztek középsszamu közönségünknek. Két eleven kis vígjátékot — az „Egyetlen leány” és „Vígjáték házasság nélkül” címűeket — adtak elő és pedig igen jó sikerrel, úgy hogy a közönség az előadás bevégeztével is alig tudott kibontakozni nevető hangulatából. A szereplők mondhatni kivétel nélkül megállták helyüket, de kivált az utóbbiban Dancz Nina, az előbbiben Kovács Gyula és Kassai. Takács játéka ellen sem volna kifogásunk, ha nála feltűnő nem volna a közös gyöngesség: a sugóra való támaszkodás. Mint fiatalabb tagokat megemlítjük külön Lenkeit, ki folytonosan halad és Törököt, ki a vén legény szerepét értelemmel adta; csak kár, hogy öregességét inkább haja, mint testtartása jelzé. A két vígjáték közt Árpási Lori lejtett egy spanyol táncot nem épen siker nélkül. — Csütörtökön, diszleadásul: „Bánk-bán.” Nem voltunk ugyan jelen az előadáson, de Kovács Gyula és Kassainé játékaról sok dicséretet hallánk.

* **Dancz Nina** k. a. ma esti jutalomjátékára, a kedélyes és eleven „Charlotte kapitány”-ra figyelmeztettük t. olvasóinkat.

* **Az első vasúti szerencsétlenség** a nagyváradi-kolozsvári vonalon Nádos és Bács falu között, e hó 13-án, megtörtént. Két szembe haladó kavics vonat ütközött össze. Kilencz kisebb nagyobb sérülést szenvedett között Macskási Antal nevét is olvassuk.

* **Egy emberért egy várost.** Hagenau városát, mert állítólag egy polgár, egy átlóvágó badeni tisztet lelőtt, halommá lőtték a poroszok. Ez azonban csak ürügynek látszik, a valóságos ok az: hogy Hagenau ámbár német város, de francia földön fekvén, egész lelkesedéssel Franciaország mellett van. S így a hazaszeretet a németiséggel leni véteknél vétetett. Losonez elpusztításáért, még inkább lehet menteni az oroszokat. Hagenau romlását nem lehet megbocsátani a poroszoknak, annyival inkább, mert a német humanitás egy idő óta különösen nálunk, nagyon magas valaminek látszik. E tény is eléggé bizonyítja, hogy a porosz uralom csöppel sem jobb az orosznál, a mint hogy nevük is csak egyetlen betűben különbözik, abban pedig, hogy orosz mindkettő egyforma.

— **Jég krónika.** Julius második fele számtalan jégcsapásokkal látogatta meg az országot, néhol a vetéseket a szó szoros értelmében teljesen elpusztította; alig van megye az egész országban, melynek egyik vagy másik vidéke ne szenvedett volna, az évtizedektől óta ily általánosságban és kiterjedésben fel nem lépett jégverésektől. Vidékek, melyek ember emlékezete óta jégverést nem ismertek, az idén nem kerültek ki a csapást, a kár annál tetemesebb és helyenkint kipótolhatatlan, mert épen aratás előtt pusztított a sok helyt tulért gabonákban, azokat egészen kicsépelvén. A velünk közlött számtalan esetek közül, hol egész vidékeken vonult át a vihar csak a következőket említhetjük meg: Marosszékek nagy része, Agárd, Moson stb. B. Bocsárd, Balásfalva, Karácsonfalva, Csesztve, Mihályfalva, Obrázsa, Diós, Csomafája, N.-Almás, Gombás. M.-Köblös, Ördögkut, N.-Oklos. Kolozsvár, Örd.-Füzes, Veresmart, Abafája, Borbánd, Borberek, Németi, N.-Enyed, Szováta, Hadrév (másodszor) Göcz, Császári (harmadszor az idén) Szt.-Gothárd, V.-Kamarás stb. Ezen említett s még előttünk fekvő névsorban jelölt helységekkel, hazánk valamennyi megyéje képviselve van s megkímélve ezáltal csak a havasos vidékek s a mezőség nagyobb része maradt. Az időjárás jelenleg is olyan, hogy még mindig lehet félni.

— **Tűz krónika.** Tüzeseteknek is egész sora fekszik előttünk, fájdalom köztük több helységégés, 30—40 telekkel. Egyes esetek voltak Borbándon, Simfalván, Romlonton, Sz.-Szt.-Iványon, Segesvárt, K.-Ajtán, K.-Kapuson Márkosfalván, Feketealomban stb. Örömmel constatáljuk, hogy a vett tudósítások szerint jókora rész biztosítva volt.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi kir. urbéri törvényszéknél f. év augusztus 19-én tartandó nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak.

Előadó ülnök Vlád Miklós által.

Paget Olivérnek csüdötletki Ográn Ilia elleni urb. pere. Ugyanannak Babos Juon, Todorán Jakab, és Salamou Lutyán és társai e. p. Madaras Gábornénak székuti Moldován Onu e. p. Özv. László Zsigmondnének Kindea Onu, Kindea George, Kindea Gligor, Szentpaleán Muisza és Buszoik Nikolae e. p. Dósa László jogutóda Szöllősi Sámuelnek Kindea Simionné és Tracza Dumitru e. p. Toldalag község tagosltási ügye.

Pótülnök Gyárfás József által.

Gr. Bethlen Camillának kisteremi volt urbéresek ellen közhelyek elkülönítése i. p. Szentkirályi Ferencnek m. városi Zsold Györgyné e. p. özv. Zsombori Pálnének Kuti István Pataki Isták János és Pataki Isták Márton e. p. gr. Toldalagi Viktornak koronkai Király Mihály. György Mihály, Földiden Sándor és Szabó Zsig-

mond e. p. Sente Ferencnek idecpataki Dancs Maftej Rusz Kirillt, Dancs Petre és Oucza Petre e. p. B. Kemény Györgynek Kolcsár Juon e. p. Viski Ferenczének Buzdugany Péter és társ. e. p. B. Kemény Györgynek o-idecsi Grosz János. Száva Juon, Komea Juon, Kirilla Todor, Kornea Alexa, Száva Gligor, Száva Petru, Száva Florika és Krisztea Nucu e. p. B. Kemény Simonnak Száva Petre, Kicsán Vaszilika, Kornea Juon e. p. Pavel Miklósnak gr. Toldalagi Viktor e. p. Gr. Toldalagi Viktornak Pavel Miklós e. p. B. Kemény György és társai-ank az idecpataki közerdők felosztása i. p.

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. itélő táblának 1870. aug. 22-én és következő napjain tartandó nyilvános ülésein előadandó ügydaraboknak.

I. Tanács, polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

Gámán Károly és neje Decsei Luizának Molnár Józsefné Kádár Juia e. kárterítés. Sófalyi Sándor Grün Izidor e. 128 frt 85 kr i. Klsnyí Ferencz Csallner Fridrich e. kárterítés. Özv. Boér Györgyné Balás Sigmund és neje e. urbéri Kárpótlás i. tulajdonjog elism. Flora Danila Burusim Andrei e. birtokh. Drocsa Mária férj. Somosán Juonné és társai Ignát Todor e. birtokh. i.

Előadó k. t. pótbiro Déési Farkas által.

Hechler Bhristina Szász Sebes város közönsége e. 1751 frt i. kárterítés. Szakács József Nagy Ferencz e. birtokh. Jenéi József Mácsék József e. 22 frt házbér. Marosán Juon és társai Bíró Domokos e. 88 frt i. kárterítés. Özv. Kiss Sámuelné mint Kiss Balint gyámja Ajtai Lajos e. birtokh. i.

Előadó k. t. bíró Gyarmathi Sámuel által.

Bodó Sándor mint Simó Susa és Ajapollonia gyám Major György e. egy erdőrészt i. Benedek József és Szoboszlaj Lajos Gunesch Sámuel e. előjegyzés iránt Rád Ilisia és társai Rád Mária e. végrendelet érvénytelenítése. Vuku Juon és Parásziya Bodokán Juon e. atyaság elismerése és tartás i. A szász nemzeti egyetem gr. Kemény Miklósné e. 5022 frt 20 kr i. Hertel és Albrecht özégnek Botár Antal e. 143 frt i. Morscher Károly Hertel György e. 1260 frt i. Bruchuer Vilmos Hertel J. G. e. 43 frt 99 kr i. Kolozsvár ev. réf. főtarado Butzi Lajos e. 774 frt hagyaték i. Goll és társai Csató Anna özv. Fosztó Sámuelné e. ur. kárpótlás kiutalása i.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

Hersch Mózes Szilikovszky Vazul e. 952 frt i. Szabó Istvánné Demény István e. 82 frt i. Muntyán Nyikulaj Radics Constantin e. birtokhábor. i. Bokor Miklós Fábrián Márton e. 29 frt 30 kr i. Wolf János Gillich Sofia e. 49 frt i. Kis Ichelk községének Greskovits Károly e. 64 frt 98 kr iránt.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Csergedi János által.

Nicoare Niculai Stimbu Avisalon e. 70 frt i. Dezső József Roska Jakob e. 122 frt kárt. Tataru Niculai Tataru Stanciu és társa e. birtokh. i. Adam Demetriu Mosioin Moise és társa e. 42 frt 38 kr i. Szőke Josif gyámnak Sinke Jnliaana árva vagyonát illető számadásos ügye. Panczél János Stef Jánosné és társa e. sommás visszahelyezés.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Igna Nyikulaj és társa Stefan Vaszilie e. 7rókrész kiadása i. Schelski Mihály Ramicheer Péter e. ajándékozás visszahívása i. Pepelia György Stingu Nicolae és társa e. 46 frt kárterítés i. Benkő Márton Illyés János e. 26 frt kárterítés i. Turos Katona János és társa Fábrián Péter és társai e. sommás visszahelyezés i.

III. Tanács, bűnügyi ügyben.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf által.

Erkedi Streitfort Esztera élet biztonsága e. kih. Segesvári Haau Márton és Hann Frigyes tolvaj Bárány-Mihály Nicolai tolvajság. Miklóstelkei Filp János becsületsértés.

Előadó k. t. pótbiro Mégai Ferencz által.

Aleai Mária és társa becsület biztonság e. kihág. Barb Stefan emberölés bűnügye. Máté Bíró Vaszi emberölés. Tóth Sándor becsületbiztonsága e. kih. Löbl F-igyes és társai bankjegy hamisítás és terjesztés.

Bécsi börzei árkelet.

(1870. augusztus 16)

5%metalliques	54.—
5%nemzeti kölcsön	64.15
860 államkölcsön	89.75
Bankrészevény	674.50
Hitelrészevény	249.25
London	125.25
Ezüst	123.75
Arany	6.03
20 frankos	10.01
Földt. ment. kötvény erd.	70.—
" " " magyvarh.	74.—
" " " horvát-slavon	74.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

Horváth Gáspár.

H I R D E T M É N Y E K.

H I V A T A L O S.

N E M H I V A T A L O S.

488. 1870.

(71)

1—3

Árlejtési hirdetmény.

A brassói állam út 11²⁻³/₈ mértföld szakaszában eső 132. számú hid helyreállítását illetőleg a főméltóságú m. kir. közmunka és közlekedési miniszteriumnak idei július hó 21-én 6014. sz. a. kelt magas rendelete folytán, folyó **1870-dik évi szeptember hó 1-ső napján**, alólírt mérnöki hivatal irodájában nyilvános árlejtés fog tartatni, mely alkalommal a hidjavítási munkát a kevesebbet kívánónak fog kiadatni.

E végre engedélyezve van **355 frt.**

Vállalkozni kívánók az árlejtés megkezdése előtt a fennebbi összeg 5%-át bánatpénzül letenni tartoznak, mely összeg az illető vállalkozó által 7%-ra a vállalat biztosítékául kiegészítendő.

Az árlejtés tetteles megkezdése előtt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyekben az ajánlati összeg számmal és betűvel tisztán kiirandó, valamint a bánatpénz készpénzben vagy államkötvényekben melléklendő, azon kijelentéssel, hogy ajánlattevő az építés feltételeit tudja és azoknak megtartására magát kötelezi.

Az építési terv és részletes építési feltételek az árlejtési határidő előtt alólírt mérnöki hivatal irodájában, a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Maros-Vásárhelytt, 1870. augusztus 1-én.

A m. k. mérnöki hivatal.

(70)

6481. 1870.

2—3

Pályázat

a zsilvölgyi kincstári bányákban termelt kőszénnek bizományilag kezelendő elárusítására.

A zsilvölgyi kincstári bányákban termelendő kőszénnek kicsinyben elárusítása és az e célra szükséges raktárok felállítása és kezelése bizományosoknak adatik át, a következő feltételek alatt.

A kincstár egy hónapra való szénkészletet hitelben ad a bizományosnak; a további megrendelések csak az árnak készpénzbeli beküldésére teljesítenek.

Az ár, melyen a bizományosok a kőszén adhatják, a kincstár határozza meg, s ezen árnak egy részét fáradságok jutalmául és kiadásai megtérítéséül a bizományosoknak engedi át.

A kincstár kötelezi magát, hogy ugyanazon helyiségben más raktárt sem maga nem nyit, sem más vállalkozó által nem nyitattat.

A bizományos köteles az egy havi szénfogyasztás értékének megfelelő biztosítékot letenni készpénzben vagy magyar állampapírokban, azoknak tőzsdei árfolyama szerint.

A bizományos köteles a hozzá intézett szállítmányt a vasúton átvenni, a szállítmányért járandó fuvarbért és egyéb szállítási költségeket kifizetni, a szén saját költségén raktárába szállítani, ottan kezelni, s a kincstár által meghatározott áron eladni.

A bizományos köteles mindenkor legalább egy félhavi fogyasztásnak megfelelő szénkészletet tartani raktárában és megrendeléseit újabb küldeményekre oly korán tenni meg a zsilvölgyi bányahivatalnál, hogy az új szállítmány megérkezhesse, mielőtt a készlet még elfogyott volna.

Mindazok kik a zsilvölgyi kincstári kőszén elárusítását a fennebbi feltételek alatt bizományilag átvenni ohajtják, felszólítatnak ezennel, hogy ajánlataikat a folyó évi **augusztus 31-ig** a zsilvölgyi k. kőszénbánya hivatalnak Petrozsényben, utolsó posta Vulkán, benyújtásuk.

Ezen ajánlatban határozottan megjelölendő:

1. azon város vagy község, melynek szén szükségletét ajánló ellátni ohajtja;
2. az egy havi szén fogyasztás valószínű mennyisége;
3. az ár, melyen a szénet vámmázsánsként ottan eladni reményli;
4. a legközelebbi vasúti állomás;
5. a raktár távolsága a vasúti állomástól;
6. a vasúti fuvarbér Petrozsénytől az illető vasúti állomásig, illetőleg a vasúti távolság és a mázsánskénti fuvarbér az első erdélyi vasút tarifája szerint;
7. az átszállítás díja a vasúti állomástól a raktárba;
8. a díj, melyet ajánló a raktár kezeléséért igénybe venni akar;
9. a biztosíték minősége, melyet ajánló letenni kész.

Egyszersmind kijelentendő az ajánlatban, hogy ajánló a fennebbi közölt feltételeket elfogadja, és a kötendő szerződéshez szükséges bélyegeket és illetékek költségeit fedezni kész; ezeken kívül pedig az ajánlathoz az adandó biztosíték 10%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó, mely összeg az ajánlat el nem fogadása esetében azonnal visszaküldetni fog. Az elfogadás esetében pedig csak a biztosíték letétele után adatik vissza.

Kolozsvártt, 1870. augusztus 13-án.

A m. kir. bányagazgatóság.

1—3

F ö l h i v á s

(72)

a sebesült francia és orosz harcosok segélyezésére.

A művelt népeket egymáshoz fűző érdekek szolidaritása mellett, a háboru áldozatai iránti mely részvét az, mely tekintetünket jelenleg Európa nyugoti részébe egy véres dráma színhelyére tereli.

Bírodalmunk semleges állása megengedi, hogy népességének jótékony iránti hajlama mind két harczó fél irányában egyenlően nyilatkozzék; s alólírt ezen szempontból hivatkozik a hazai lakosság gyakran tanúsított áldozatkészségére, meg léven győződve, hogy fölhívása nem fog sikernélkül elhangzani. Az adományok bármily csekélysége a honnak egy-egy hasznos polgárát a szomorgó anyának gyermekét, a mélyen megtört hitvesnek gyámolóját és oltalmazóját tarthatja meg.

Mindenféle segélyadományok, különösen pénz és kórházi tárgyak alólírt nál (Széchenyi-tér, Patrubánház I-ső emelet) d. e. 10-től 1 óráig fognak átvétetni, nyugtatványozni s egyenesen rendeltetésük helyére küldetni. Az ilyen segélyről való kimutatás a legolvasottabb hírlapok útján fog közzétettni.

Föl tehat!! ki gyorsan ad, az kétszer ad! **Kádbó István** a Rudolf koronaörökös jótékony egylet tagja.

3—3

Bolt változtatás!

Ezennel van szerencsém egész tisztelettel értesíteni, a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy több éveken át a **Szentgyörgy-utca 1347.** szám alatti helyiségben folytatott

vas-, fűszer- és norinbergi

áru üzletemet, nagy **szentkirály-utca 270.** számú saját házamba tettem át. Valamint eddig pontos eljárás fáradságtalan buzgalmam által szerencsés lehettem nem csak városunk s vidékünk, hanem távolabb lakó megbízóimnak is teljes megelégedésüket, bizalmokat megnyerni, úgy ezután új helyiségemben az engem megtisztelő megbízásoknak ismét csak lelkiismeretesen és pontosan fogok megfelelni.

S midőn, míg a n. é. közönségnek az eddig irányomban tanúsított bizalmáért meleg köszönetemet nyilvánítom, maradok különös tisztelettel

Novák Bogdán.